

La pobresa, un fenomen que també discrimina la dona

Tant a Catalunya com a la resta del món, les dones tenen majors dificultats per tenir una feina digna | La nova estratègia contra la feminització de la pobresa i la precarietat a Barcelona pretén acabar amb la pobresa femenina i aconseguir una equitat real entre homes i dones

En els països en desenvolupament, la manca d'accés de les dones a una educació bàsica és en bona part el causant d'aquesta situació. Ja de ben petites tenen dificultats per poder estudiar, a diferència dels nens que ho acostumen a tenir més fàcil. En la majoria de casos, les nenes es veuen obligades a centrar la seva funció en la cura de la família, i com a conseqüència acaben tenint un accés difícil al mercat laboral. Pel mateix motiu, si aconseguen una feina remunerada, el seu salari és inferior al de l'home.

La pobresa als països desenvolupats

Si s'analitza el fenomen als països més desenvolupats, malgrat que les dones tenen una bona preparació acadèmica, les desigualtats persisteixen. Tot i que s'han fet seu el dret a accedir al mercat laboral amb les mateixes condicions que l'home, la realitat acaba dificultant l'exercici d'aquests drets.

Estudiants de quart d'ESO, en una imatge d'arxiu Foto: ACN

L'accés al mercat laboral no ha fet que les dones tinguin el mateix nivell de renda que els homes, i la situació de precarietat es perpetua. L'últim estudi sobre la qüestió de la Fundació d'Estudis d'Economia Aplicada relata que les dones tenen més contractes a temps parcial que els homes (fins a un 57%, obligades per la manca de corresponsabilitat en els treballs domèstics i de cures per part dels homes).

Malgrat que les dones tenen una bona preparació acadèmica, les desigualtats persisteixen

Les dones també ocupen més llocs a les llistes de l'atur (hi ha 1,6 milions més de dones que d'homes a tot l'Estat). Igualment, tenen més presència en les franges baixes dels salaris (cobren fins a un 20% menys) i treballen més que els homes en l'economia submergida. Aquestes dificultats s'engloben dins del concepte de "terra enganxifós".

El "sostre de vidre" del gènere

Però les dificultats a l'àmbit laboral no només tenen lloc en les esferes de més precarietat. A l'hora de progressar professionalment, una barrera invisible (també coneguda amb el nom de "sostre de vidre") marca el límit al qual una dona pot optar a escalar en l'àmbit professional. Així, la dona, en lloc de créixer per la seva preparació i experiència, s'estanca dins de l'estructura laboral.

Una entrevista de feina. Foto: Europa Press

En la majoria de casos són els quadres directius els que discriminen per gènere, argumentant qüestions familiars sense preguntar directament a les treballadores o sense tenir-les en consideració per a l'ascens.

Discriminació a la renda

Pel que fa al nivell de renda, la discriminació per gènere és evident. Com es pot veure al gràfic, el col·lectiu que ingressa menys diners és el de les dones menors de 29 anys, i a mesura que anem avançant cap a la vellesa la bretxa salarial per raons de gènere es va eixamplant.

```
if("undefined"===typeof
window.datawrapper)window.datawrapper={};window.datawrapper["bgazk"]={},window.datawrapper["bgazk"].embedDeltas={"100":709,"200":558,"300":502,"400":502,"500":471,"600":446,"700":446,"800":446,"900":446,"1000":446},window.datawrapper["bgazk"].iframe=document.getElementById("datawrapper-chart-bgazk"),window.datawrapper["bgazk"].iframe.style.height=window.datawrapper["bgazk"].embedDeltas[Math.min(1e3,Math.max(100*Math.floor(window.datawrapper["bgazk"].iframe.offsetWidth/100),100))]+"px",window.addEventListener("message",function(a){if("undefined"!==typeof a.data["datawrapper-height"])for(var b in a.data["datawrapper-height"])if("bgazk"===b>window.datawrapper["bgazk"].iframe.style.height=a.data["datawrapper-height"][b]+"px");});
```

La feminització de la pobresa és evident i greu, i per tal de capgirar-lo l'Ajuntament de Barcelona ha començat a impulsar l'Estratègia contra la feminització de la pobresa i la precarietat a Barcelona (2016-2024).

L'objectiu és reduir la pobresa femenina a mitjà i a llarg termini, establint un full de ruta clar i compartit pel conjunt de l'Ajuntament. Més enllà d'actuacions assistencials i de caràcter puntual en alguns plans, es vol avançar cap a una equitat real i efectiva entre dones i homes.

La responsabilitat de l'administració pública

A casa nostra, la crisi econòmica ha provocat l'increment de les desigualtats i la pobresa en general, i qui més se n'ha ressentit és la dona. La reducció dels pressupostos i del personal dels serveis públics ha afectat especialment a la dona, a causa de la feminització del sector públic -el 60% dels treballadors públics a Catalunya són dones, segons el Banc de dades d'ocupació pública de la Generalitat de Catalunya.

El col·lectiu que ingressa menys diners és el de les dones menors de 29 anys

Com veiem a la següent infografia, els ingressos provinents de l'Estat del Benestar no són igualitaris. El fenomen és doblement injust, ja que l'administració pública té el deure de compensar la bretxa de gènere, especialment si existeix una desigualtat de partida (les dones participen en pitjors condicions al mercat laboral). I més quan al nostre país les dones treballen més hores que els homes, sumant les hores de treball remunerat i no remunerat.

DESIGUALTATS EN L'ESTAT DEL BENESTAR

Transferències econòmiques de l'Estat per sexe

Font: elaboració equips IQ a partir d'Idescat, Departament de Benestar Social i Ciutadania i Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social
Disseny: Cori Comajuncosa i www.cofesign.org

www.iqobservatori.org

Font: Departament de Treball, Afers Socials i Família, i Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social. Foto: Observatori iQ

Els serveis de cura

També hi ha discriminació en la despesa pública en els serveis de cura. Els últims anys s'han reduït les places públiques a les escoles bressol i els ajuts a les famílies, decisions que provoquen un trasllat de les càrregues a l'àmbit domèstic. Les polítiques d'austeritat també han modificat les condicions de les pensions contributives. S'han suprimit organismes institucionals d'impuls de la igualtat de gènere, i s'ha retallat personal i recursos pressupostaris pel que fa a la lluita contra les violències masclistes.

Una voluntària de Càritas repassa la roba que reben per mirar que estigui en bones condicions. Foto: Mar Martí

En contrast amb aquestes polítiques, l'Ajuntament de Barcelona planteja amb l'Estratègia contra la feminització de la pobresa i la precarietat a Barcelona (2016-2024) que la corresponsabilitat no només sigui entre homes i dones, sinó també entre l'administració i l'àmbit familiar.

En definitiva, acabar amb la feminització de la pobresa és un objectiu ambiciós i no exempt de dificultats i resistències. Però la necessitat de revertir la situació és imperiosa, i requereix tots els esforços per part de les administracions -com ha començat a fer l'Ajuntament de Barcelona- i dels diferents actors de la societat.

Una persona especialitzada en indústria tèxtil Foto: ADBerguedà